

MENTÁLHIGIÉNÉS ÉS SZERVEZETFEJLESZTŐ SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK KÉPZÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI

1.1. Szakirányú továbbképzés megnevezése: Mentálhigiénés és szervezetfejlesztő szakirányú továbbképzési szak

OH FRKP/17678-3/2007.

1.2. A szakképzettség oklevélben szereplő megnevezése: Mentálhigiénés és szervezetfejlesztő szakember

1.3. A szakirányú továbbképzés képzési területe: Orvos- és egészségtudomány

1.4. A felvétel feltétele, melyre a szakirányú továbbképzési szak épül:

BA szintű

Képzési területek, amelyekre a "Mentálhigiénés és szervezetfejlesztő szakirányú továbbképzési szak" épül: orvos- és egészségtudomány, társadalomtudomány, bölcsészettudomány, pedagógusképzés, hittudomány, jogi és igazgatási, sporttudomány.

1.5. A képzési idő: 4 félév (387 kontaktóra)

1.6. A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

1.7. A képzés során elsajátítandó kompetenciák, tudáselemek, megszerzhető ismeretek, személyes adottságok, készségek, a szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A képzés célja:

A képzés célja a humán foglalkozásúak szemléletének alakítása annak érdekében, hogy tágabb kontextusban tudjanak rálátni önmagukra, családi rendszerükre, munkájukra, társadalmi helyükre. Ezt szakmai önismeretük mélyítésével, más szakterületek lelki egészségre vonatkozó tartalmainak tevékenységükbe történő integrációjával, a szakember-együttműködések megteremtésével, a társadalmi folyamatok megismerésével és a mindezzel járó szemléletváltással éri el.

A képzés célja továbbá a társadalom komplexitásának megtapasztalásán keresztül a résztvevők kommunikációs kultúrájának és konfliktuskezelő képességének változása. Elméleti ismeretek, stratégiák alkalmazásának elsajátításán keresztül olyan kompetenciák szerzése, amelyekkel javítani tudják az ember életét elkísérő formális és informális szervezetek (kórház, iskola, vállalati szféra stb.) egészséges működését, és befolyásolni tudják a munkahelyi viselkedést: a dolgozók egyéni fejlődése, a munkahelyi közérzet, a szervezet hatékonyságának és életképességének javítása érdekében.

A mentálhigiénés képzés 1987-es intézményes elindítása óta a mentálhigiéné szükségessége társadalmilag is elismertté vált (ld. az erre vonatkozó törvényi szabályozásokat). Mentálhigiénés és szervezetfejlesztői szakirányú továbbképzési szakunkkal a mentálhigiénés szemlélet terjesztésében hangsúlyosabb szerepet kap a mentálhigiénés szervezeti kultúra fejlesztése.

A képzés során elsajátítandó kompetenciák:

Pszichoszociális kompetenciák megszerzésével a végzett hallgató

- képes hivatását egy addiginál tágabb kontextusban értelmezve hatékonyabban és tudatosabban folytatni,
- képes saját kompetenciahatárainak biztos ismeretében adekvát és eredményes beavatkozásokra, és szükség esetén megfelelő továbbirányításra,

- képes preventív, erőforrás- és spiritualitás-orientált, közösségi mentálhigiénés szemlélettel hathatósan beavatkozni saját szakterületén a mentálhigiénés elvek egyéni és társadalmi szintű érvényesüléséért,
- képes a humán szolgálatokkal folytatott együttműködésre, ezek fejlesztésére, hálózatépítésre.
- képes a változásmenedzselésre egyének, csoportok, szervezetek területén.

A képzés során elsajátítandó *vezetői és szervezetfejlesztői kompetencia* összetevői a következők:

- saját intézményben kifejtett tevékenység során mentálhigiénés intervenciók, a szervezet javítására vonatkozó stratégiák gyakorlati alkalmazása,
- az egyénnel és csoportokkal való foglalkozáshoz szükséges empátia fejlesztése,
- együttműködés egyénnel, csoportokkal (team-képesség),
- szervezetek elemzésének és fejlesztésének képessége,
- emberi erőforrás tervezése, igazgatása, ellenőrzése,
- kommunikációs képesség a hasonlóan és másképp gondolkodókkal,
- a változásmenedzselés kompetenciája egyének, csoportok, szervezetek területén,
- a szervezeti kultúra változtatásának kompetenciája.

Tudáselemek, megszerzhető ismeretek:

- A lelki egészséget előmozdító multidiszciplináris elméleti ismeretanyag.
- Mentálhigiénés szemlélet, mely egy-egy szakterület művelőjének a saját diszciplináján belül épül ki úgy, hogy alaptudása kiegészül biológiai, pszichológiai, szociális, pedagógiai, etikai, spirituális és más humán tudományokhoz tartozó tényezőkkel, és ezekkel egységes, komplex, belső egyensúlyteremtő, lelki egészséget javító kapcsolatrendszert alkot.
- Cselekvésorientált szemlélet és működésmód, mely több tudományterületet érint. Működési mezője magában foglalja az egészségügyet, ugyanakkor túlnyúlik rajta. Kiterjed az oktatási, nevelési, szociális és sport területekre, sőt beavatkozásai elérik a szórakoztatási, egyházi, közművelődési szférát is.
- A direktív és nondirektív kísérési, megnyilvánulási lehetőségek adekvát használata.

Személyes adottságok, készségek:

- Holisztikus, rendszerszemléletű, reflektív látásmód, mely viselkedésben megnyilvánuló attitűddé válik.
- Preventív szemlélet, mely a testi-lelki betegségekkel kapcsolatban nem csupán az akut probléma-kezelést tartja szem előtt, hanem a lelki egészségkárosító hatások elleni felvértezettséget, mielőbbi védekezést is.
- Promotív szemlélet (health promotion), mely a mentálhigiénében a lelki egészséget meghatározó tényezőkre és okokra irányulva éri el egészségfejlesztő hatását.
- Saját erőforrás orientáció (empowerment), mely az önsegítésnek, a saját erőforrás fölkkutatásának, és az érett autonómiának biztosít helyet.
- Különböző látásmódok és szükségletek mérlegelésének készsége. Perspektívaváltási készség.
- Kooperációs igény és jártasság, teamképesség.
- Projektirányítási és projektépítési képesség, feladatorientált gondolkodásmód.
- Kommunikációs kultúra és konfliktuskezelő képesség, melyhez a társadalom komplexitásának megtapasztalása vezet.
- Az ember életét kísérő formális és informális szervezetek (kórház, iskola, vállalati szféra stb.) egészséges működésének, és befolyásolásának készsége, a munkahelyi viselkedés és a dolgozók egyéni fejlődése, a munkahelyi közérzet javítása, illetve a szervezet hatékonyságának és életképességének fokozása érdekében.

A szakképzettség alkalmazása konkrét környezetben, tevékenységrendszerben:

A mentálhigiénés és szervezetfejlesztő szakirányú továbbképzésen oklevelet szerzett hallgatók

képesítésük révén alkalmassá válnak **eredeti humán foglalkozásuk területén vezetői feladatok** ellátására.

Lelkési munkaterületen dolgozó hallgatóink mind az **egyéni**, mind a **közösségi lelki egészséget fejlesztő tevékenységük** során hasznosíthatják a képzésen tanultakat. Oklevelük birtokában vezetői, közösségépítő és **csoporthoz vezetői feladatokat** láthatnak el (önsegítő csoportok szervezése, vezetése, kísérése, illetve csoportvezetők képzése és mentorálása egyházi közösségi, oktatói-nevelői és kórházi közegben).

Az alábbi **speciális intézményekben** az alábbi **munkakörök** betöltéséhez (az alapvégzettségre épülő módon) nyújtanak képzést a mentálhigiénés szakirányú képzettségek:

GYERMEKOTTHONBAN:

1. Gyógypedagógus
2. Fejlesztő pedagógus

TERÜLETI GYERMEKVÉDELMI SZAKSZOLGÁLATBAN:

1. Pszichológus
2. Gyógypedagógus
3. Orvos
4. Pszichiáter

Továbbá a következő intézményeknél való **vezetői beosztás** betöltéséhez nyújtanak többlet-képzést a mentálhigiénés szakirányú képzettségek:

VEZETŐI BEOSZTÁS (ALAPELLÁTÁS):

1. Gyermekjóléti szolgáltatás
2. Bölcsődei igazgatóság / egyesített bölcsődék
3. Helyettes szülői hálózat
4. Gyermek átmeneti otthona
5. Családok átmeneti otthona

VEZETŐI BEOSZTÁS (SZAKELLÁTÁS):

1. Nevelőszülői hálózat
2. Gyermekotthon / Különleges, speciális gyermekotthon
3. Területi gyermekvédelmi szakszolgálat

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi személyes gondoskodás egyes formáiban pedig az alábbi **munkakörök** betöltésére adnak képzést a mentálhigiénés szakirányú képzettségek:

MUNKAKÖRÖK (ALAPELLÁTÁS):

1. Családgondozó (Gyermekjóléti szolgáltatás, Gyermek átmeneti otthona)
2. Módszertani szaktanácsadó (Gyermekjóléti szolgáltatás, Gyermek átmeneti otthona)
3. Nevelő (Házi gyermekfelügyelet, Gyermek átmeneti otthona)
4. Helyettes szülői tanácsadó (Helyettes szülői hálózat)

MUNKAKÖRÖK (SZAKELLÁTÁS):

1. Nevelőszülői tanácsadó (Nevelőszülő hálózat)
2. Utógondozó, családgondozó (Nevelőszülő hálózat)
3. Gyermekvédelmi ügyintéző (Nevelőszülő hálózat)
4. Gyermekfelügyelő (Gyermekotthon)
5. Módszertani szaktanácsadó (Gyermekotthon)

A következő intézményeknél való **vezetői beosztás** betöltéséhez nyújtanak többlet-képzést a

mentálhigiénés szakirányú képzettségek:

VEZETŐ MUNKAKÖRÖK AZ ALÁBBI INTÉZMÉNYEKBEN:

1. Fogyatékosok nappali intézménye
2. Pszichiátriai és szenvedélybetegek nappali intézménye
3. Nappali melegedő
4. Lakóotthon
5. Támogató szolgálat
6. Családsegítő szolgálat

Továbbá az alábbi egyéb munkakörök betöltésére adnak képesítést a mentálhigiénés szakirányú képzettségek:

MUNKAKÖRÖK (ELLÁTÁSI FORMÁK):

1. Családgondozó (Családsegítő szolgálat)
2. Közösségi koordinátor (Szenvedélybetegek közösségi ellátása)
3. Utcai szociális gondozó / koordinátor (Utcai szociális munka)
4. Szociális és mentálhigiénés csoportvezető (Bentlakást nyújtó intézményben)

1.8. A szakképzettség szempontjából meghatározó ismeretkörök és a főbb ismeretkörökhöz rendelt kreditérték:

A félévente megszerzhető kredit értékek száma: 27-33 kredit. **A szakképzettség megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma összesen 120 kredit.** (A négy félév alatt összesen 115 kredit, továbbá a sikeresen megvédett szakdolgozat kreditértéke további 5 kredit pont.)

(1) Alapozó elméleti ismeretek stúdiumcsoport: 27-30 kredit

Mentálhigiénés alapismeretek, Vezetési és szervezetfejlesztési ismeretek szervezetszociológiai és mentálhigiénés megközelítésben, Az egyén pszichoszociális és spirituális fejlődése, Krízisintervenció, gyászfeldolgozás és a lelki működés zavarai, Makrotársadalmi jelenségek és folyamatok mentálhigiénés vetülete, Társadalmi értékek etikai és szociológiai megközelítése, Társadalmi szocializáció mentálhigiénés megközelítésben.

(2) Kompetencianövelő és készségfejlesztő stúdiumok: 30-32 kredit

A segítő kapcsolat és a szervezeti magatartás készségfejlesztő módszerei, Terepmunka és projektmenedzsment.

(3) Szakmai önismeretet fejlesztő stúdiumok: 28 kredit

Hivatásszerep-fejlesztés, Szociodramatikus társadalomismeret.

(4) Társadalomelemző, integráló és hálózatfejlesztő stúdiumok: 27-30 kredit

Szervezeti struktúra elemzése, Tevékenységkísérés, Intenzív heti műhely, Mentálhigiénés jelenségek multidiszciplináris vizsgálata, Kutatásmódszertan, Hálózatfejlesztés.

1.9. A szakdolgozat kreditértéke: 5 kreditpont

A hallgatók a képzési idő keretein belül készítik el, és a IV. félév során adják le záródolgozatukat.